

SVÆRHEDSGRAD:
Det er ikke noget specielt vanskeligt projekt, men vær opmærksom på, at stolperne står snorlige. Ellers kan du få vanskeligheder senere.

TIDSFORBRUG:
3-4 dage

PRIS:
Ca. 3000 kroner

Hyggelig stue under åben himmel

Mål op og grav ud

1 Her på den stenbelagte plads skal pergolaen bygges. Find ud af, hvor mange stolper der skal bruges, og mål op, hvor der skal graves ud. Sørg for, at de kommer til at stå på en lige linje.

Hæld småsten i bunden af hullet, så er det lettere at rette stolpeskoene til, så de står lige.

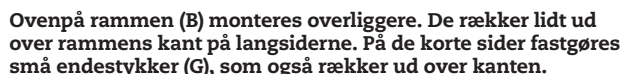

2 Grav huller til stolpebærerne, og hæld småsten i bunden. Hullerne skal ca. være 90 cm dybe, og der skal være en afstand imellem dem på 1,5-2 m. Grav hullet lidt større end stolpebæreren, så er det lettere at finjustere senere.

3 Placer stolpebærerne i hullerne, og kontroller med vaterpasset, at de står lige. Sæt de to yderste stolpebærere i først, så du har dem at rette de øvrige ind efter.

Pergolaen består af fire hjørnestolper samt to ekstra stolper på den ene langside. Ovenpå stolperne monteres en ramme af delene (B, C og D) hele vejen rundt og en lang planke i midten.

Foroven på rammen sættes en profilliste (J) op hele vejen rundt, der blot skal pynte.

F I de to yderste overligger (F) laves hak til endestykkerne (G), der også skal have et hak, så de flugter overliggerens øverste kant.

I hjørnerne sættes der skråstivere (E) op for at give konstruktionen mere styrke. Her har vi valgt, at de skal have en buet form.

Stolpen (A) består af to reglar, der er samlet med lim og skruer. Foroven er der savet til, så der dannes en "hylde", rammen (B, C og D) kan hvile på.

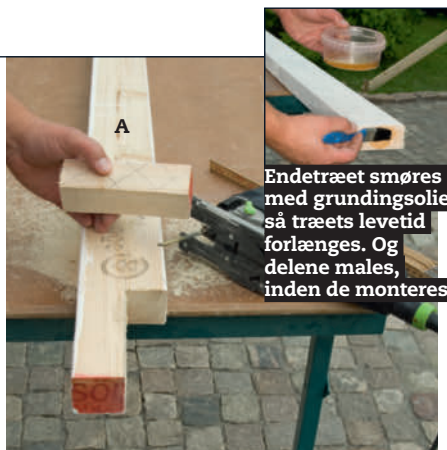
Det er en god idé at spænde en snor ud, så stolpebærerne kommer til at stå på linje.

53

Den første langside

Hver stolpe består af to 45 x 95 mm reglar, som limes og skrues sammen. I første omgang monterer vi dog først den ene, inderste, del af stolpen. Den yderste del skal først monteres efter, at rammen øverst er lagt op.

Vi starter med den ene langside. Først sættes de to inderste dele af hjørnestolperne op. Foreløbigt skal de kun monteres midlertidigt med tvinger og et par hjælpebrædder, så det er nemt at finjustere dem. Når de står præcist, sættes rammedelen til den ene langside op – også midlertidigt med tvinger i første omgang, så du let kan finjustere.

Endetræet smøres med grundingsolie, så træets levetid forlænges. Og delene males, inden de monteres.

1 Mål op, og sav et hak i den ene del af stolpen (A), som rammen kan hvile på. Her vælger vi at male stolperne, inden de sættes op – det er det nemmeste.

2 Placer den ene del af hjørnestolpen (A) i stolpeskoen. Fastgør den midlertidigt med en tvinge. Inden den skrues fast, sættes den ene del af den anden hjørnestolpe op, så du kan tjekke at de står lige og rette dem til.

3 Læg den lange rammedel (B) op. Den placeres, så den ligger jævnt med toppen af stolpen, og dækker "hakket", der er savet ud i stolpen (A) til den korte rammedel. Den lange rammedel sættes fast midlertidigt med tvinger i første omgang.

4 Rammedelen (B) skrues fast, når den er finjusteret og sidder, som den skal. Her bruges 6 x 80 mm galvaniserede skruer. Det er en god idé at bore for til skruerne, så træet ikke flækker.

Læg gerne en stump murpap ind under stolpen, så vandet lettere kan ledes væk.

5 Mål afstanden mellem stolperne (A) forneden. Afstanden fra ydersiden af stolperne skal være den samme som den lange rammedel (B). Ret delene til, hvis det er nødvendigt, og fikser med tvinger. Vent med at skru dem fast.

En skråstiver hjælper med at holde stolpen på plads, indtil den er endeligt gjort fast.

6 Tjek, at begge hjørnestolper (A) står helt lige. Sæt også den anden, yderste, del af begge hjørnestolper midlertidigt op, så du kan tjekke med et diagonalmålt, om de er korrekt placeret, og ret evt. til. Bør så for til skruerne med 6 mm bor.

7 Skru den inderste del af hjørnestolpen (A) fast med franske skruer, 8 x 40 mm. Skruerne er kun 40 mm lange, så de ikke støder sammen med skruerne fra den anden side.

8 Så er den lange rammedel (B) i den ene side på plads. Lad skråstiverne stå, indtil alle stolper er finjusteret og fastgjort. Det er det næste, vi skal i gang med.

Stolper og rammer

Rammen skal hvile på den anden del af stolperne, så den får noget understøtning, og konstruktionen bliver stærk.

Den første, inderste del af hjørnestolperne på langsiden er monteret. Nu mangler bare den yderste del, som skal kortes af i toppen, så der er plads til, at rammen kan hvile på den. Hjørnestolperne i den anden side og de to midterstolper mangler også.

Stolperne laves færdige ved at lime den yderste del af stolpen til den inderste og skrue den fast. Skrueerne skal placeres ca. med en halv meters afstand. Når alle fire rammedele er fastgjort, sættes den sidste, midterste del af tigrammen op.

Stolperne samles med 5 x 80 mm skruer.

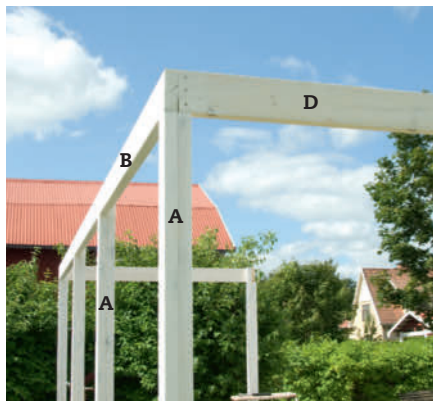
Her er en lille "hylde", som rammedelen på den anden langside (C) kan hvile på.

1 Lim og skru den anden del fast på den første del af stolpen (A), så rammen på pergolaens korte led kan gøres fast. Det er passende med en afstand på ca. 50 cm mellem skrueerne.

2 Monter den korte rammedel (D), når begge hjørnestolper (A) er lavet færdige. Rammedelen (D) skal holde kant med ydersiden af stolpen (A) i den ene side. Den fastgøres med 5 x 80 mm skruer.

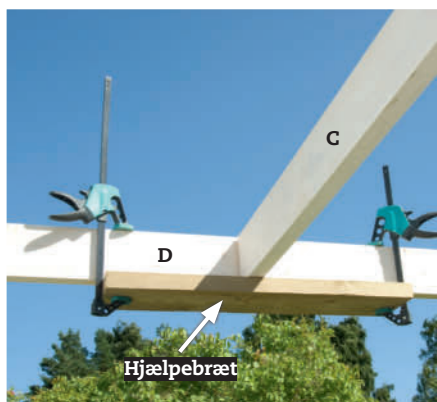
3 Sæt de to midterste stolper op mellem hjørnestolperne. Mål op, så afstanden mellem stolperne bliver lige stor. Monter først den inderste del, der skal holde overkant med rammedelen, og bagefter den yderste del, der skal understøtte rammen.

4 Nu er alle stolperne i den ene side lavet færdig. Det giver god understøtning til rammen, når den korte del af stolpen skrues fast. Når de første tre rammedele er monteret, er det en god idé at give hjørnerne et par ekstra skruer.

5 Den anden lange rammedel (C) lægges op. Den skulle gerne passe i hakkene, når du har målt op forinden og savet den til.

Hjælpebræt

6 Sæt midterplanken (C) op mellem de korte rammedele (D). Det er nemt at sætte den midlertidigt op ved at spænde et bræt fast med et par tvinger, som den kan ligge på, mens du finjusterer. Den fastgøres med lange franske skruer, 10 x 120 mm.

Rammedelene på langsiden er ikke lige lange. C er kortere, så der er plads til, at de korte rammedele (D) kan hvile på stolperne.

Monter overliggerne

Ovenpå pergolaens tværstivere skal monteres nogle overliggerne. Det giver et fint skyggespil om sommeren og god støtte til klatrende planter. Her bruger vi ti, som fordeles ligeligt mellem de to yderste lige over de korte remme.

Overliggerne rækker lidt ud over kanten i begge sider af pergolaen. Det giver et harmonisk look. De har også fået et lille, skråt snit i enderne, så de ser "lettere" ud. Hvor megen udskæring du har lyst til at lave, vælger du selvfølgelig selv.

Når overliggerne skal lægges op, er det smart at sætte en snor op mellem de to yderste, som de mellemliggende kan rettes ind efter. Det letter arbejdet.

TIPS

Overdækning. En konstruktion til en pergola vil som oftest også være velegnet til en overdækning. Så hvis du en dag foretrækker tag over hovedet, er det blot at fjerne overliggerne og lægge tag i stedet, fx trapezplader.

MATERIALER

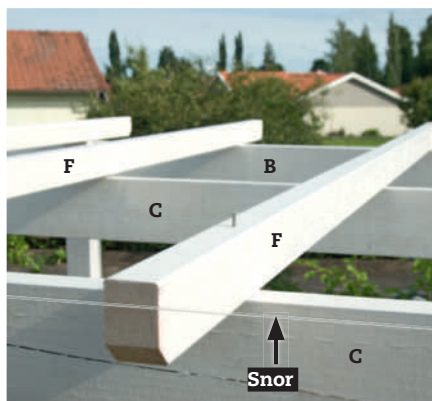
Brug en skabelon. Hvis du fx skal lave skræstvære til en pergola, kan du tegne forskellige former op på en skabelon, som du overfører til træet og saver ud med en stiksav.

1 Fordel overliggerne (F) på rammedelene (B og C), og bestem dig for, hvilken afstand der ser pæneste ud. Du skal også tage stilling til, hvor langt de skal række ud over rammen i siderne. Her rækker overliggerne 23 cm ud.

2 Sæt først den yderste overligger (F) i hver ende fast. De skal holde kant med ydersiden af den korte ramme (D). Når overliggerne er fastgjort, spænder vi en snor ud, der markerer enderne, så det er let at rette de øvrige ind efter den.

3 Overliggerne (F) sættes fast, når de er korrekt placeret i forhold til snoren og med den rette afstand imellem hver enkelt. Her fastgøres de med lange galvaniserede søm, 3,4 x 120 mm.

4 Så er alle overligger ved at være på plads, og de sidste søm bliver slået i. Du kan selvfølgelig også bruge lange skruer. Det er en god idé at bore for, så du ikke risikerer, at træet flækker.

goerdetselv.dk

Se flere flotte pergolaer på goerdetselv.dk/pergola

En gedigen pergola med smukt buet tag og ståltråd, som planterne kan vokse op ad.

Den sidste finish

Nu mangler der kun de sidste ting på pergolaen. Der skal tilpasses et par korte stykker træ, der kan fastgøres i den korte ende af pergolaen, så der også er "overligger", der stikker ud over kanten her.

Der skal også laves skråstivere i hjørnerne for at styrke konstruktionen. Her prøver vi os lidt frem med forskellige udformninger af skråstiverne – både en buet og en almindelig lige – for at se, hvad der ser mest harmonisk ud.

Vi ender med den buede.

Vi monterer også en liste, et såkaldt offerbræt, der er lidt bredere end overliggeren, så den kan beskytte, samtidig med at den giver den sidste finish.

Hakket skal have en dybde, der svarer til halvdelen af endestykkets højde.

1 Mål op til de små endestykker (G), og lav et hak i dem. Du saver først nogle spor med en almindelig sav, som bagefter fjernes med et stemmejern. Hakket placeres, så endestykkerne rækker lige så langt ud som på den lange side.

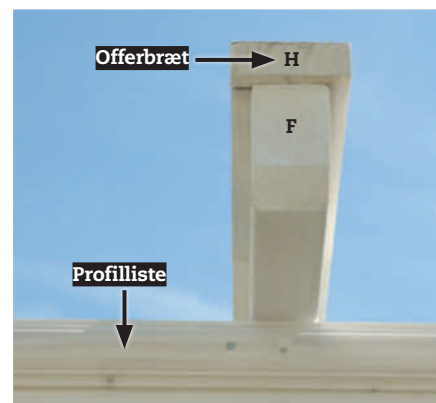
2 Lav et hak i overliggeren (F), der svarer til hakket i endestykket (G), så de kan presses sammen. Endestykket placeres på overliggeren, så du kan tegne op, hvor hakket skal være. Brug et skarpt stemmejern. Pas på, du ikke fjerner for meget træ.

3 Mål op til skråstiveren (E) i hjørnet, og skær den til i enderne med snit på 45 grader. Der er masser af muligheder for kreativ udfoldelse. Vi valgte den lige udgave fra og gik efter en buet model.

4 Skråstiveren (E) sættes fast, når buen er skåret. Den monteres med tvinger og skrues fast med to skrue i hver ende, en kort 80 mm og en lang 120 mm. Bor for til skrueerne.

5 Monter et såkaldt "offerbræt" på hver overligger. Brættet skal stikke lidt ud over kanten i alle sider, så det beskytter overliggeren og forlænger dens levetid. Rundt i kanten på remmen foroven er sat en profilliste op – blot til pynt.

Kæderne er sat fast i remmen med en skrue og tilpasset i længden, så de sidder stramt.

6 Sæt armeringsnet op mellem stolperne, hvis du vil have klatreplanter til at vokse op ad pergolaen. Nettene er tilpasset, så de har samme bredde som afstanden mellem stolperne, og monteres med kæder.

Der er plantet klatreroser langs pergolaen, som vil gøre pladsen mere privat, når de vokser til.

